

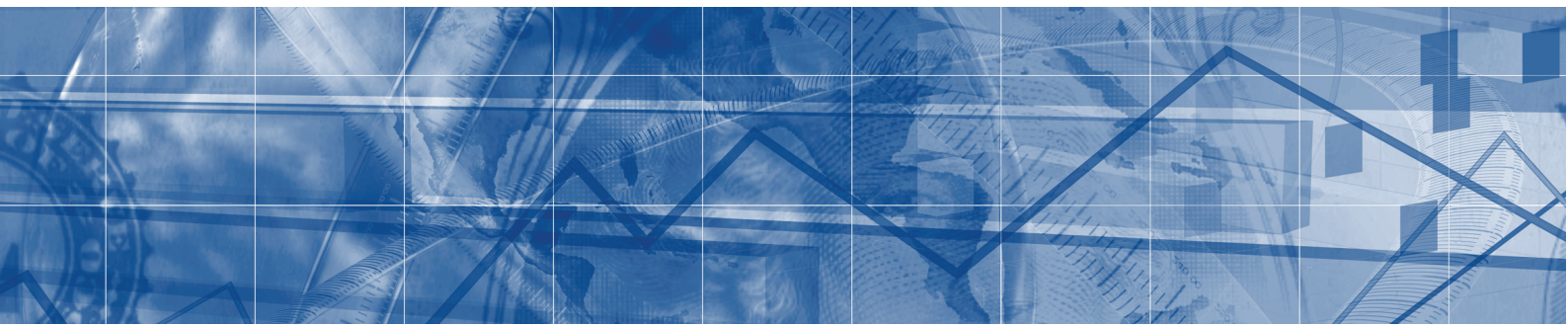

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 3

Журнал

вересень 2025

*Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025*

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця

**№ 3
вересень 2025
Ж у р н а л**

Виходить щоквартально

**Випуск присвячено Міжнародній науковій конференції
з економічного розвитку та спадщини Семена Кузнеця
CED-2025**

**Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.**

**Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 6 від 29.09.2025 р.**

**Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).**

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, **Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

ЗМІСТ

Андрейчіков О. О. Інтелектуальний капітал і цифрова інклюзія: стратегічні орієнтири розвитку ІТ-компаній.....	9
Андрусик Є. В., Гур'янова Л. С. Застосування методів Data Science для гібридної сегментації клієнтів	12
Ачкасова С. А., Вовченко А. О. Запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах економічної невизначеності	15
Бай Цзішен. Формування готовності педагогів закладів дошкільної освіти до інновацій.....	18
Balasanian O., Mykhailova L. Competency-based approach to language training of higher education students	21
Balycheva L., Shelkunova N. Historical experience of post-war economic reconstruction as a path to forming Ukraine's recovery strategy	23
Башук І. Г., Безкоровайна Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством у середовищі інформаційного шуму	26
Bezugla I. Optimizing Cognitive Processes in Language Learning through AI: Insights from French Academic Contexts	29
Березовський П. П., Калашник Н. С. Партнерство влади та бізнесу як інструмент інноваційного розвитку економіки	32
Білоусов С. О. Мікрокреденшали як нова мова глобального академічного співробітництва	36
Близнюк О. В. Аналіз сучасних теорій лідерства.....	38
Боденко А. І. Формування оточуючого середовища релокованих підприємств під впливом заходів державної підтримки	41
Boiko N. Priorities of social development and social enterprise marketing: the Ukrainian context	43
Бондаренко Г. Г., Белявцева В. В. Вплив рівня економічного розвитку на функціонування громадянського суспільства в Україні	46
Brynzа N. Optimising web resources to expand digital accessibility	48
Budreiko M. Social and economic aspects of provision of development of a health system.....	52
Будянська В. А., Почуєва О. О. Цифрові комунікації в управлінні вищою освітою: виклики та перспективи розвитку.....	55
Wang Honghai. Social and communication support of an organization.....	59
Wang Lei. Integration of information technologies into art education: challenges of managing students' independent work	61
Васюк В. В. Компетентнісний підхід в управлінні персоналом	64
Велика О. Ю. Маржинальний прибуток як критерій формування системи мотивації менеджерів з продажів	66
Vizhunov A., Ustimenko A. Theoretical approaches to the formation of corporate safety of organizational development of the enterprise.....	69

doi.org/10.3390/en15051637. **2.** He Z., Zhou Y., Wang J., Shen W., Li W., Lu W. Influence of Emotion on Purchase Intention of Electric Vehicles: A Comparative Study of Consumers with Different Income Levels. *Current Psychol ogy*. 2022. Vol. 42. P. 21704–21719. **3.** Відомості про транспортні засоби та їх власників. URL: <https://data.gov.ua/dataset/06779371-308f-42d7-895e-5a39833375f0>. **4.** Automoto.ua – Відгуки. URL: <https://automoto.ua/uk/auto-reviews>. **5.** Auto.ria – Відгуки. URL: <https://auto.ria.com/uk/reviews/elektro/>. **6.** Rahaman, Shafeeq & Kumar, Saurabh & Amudala Puchakayala, Praneeth Reddy. (2021). Data-Driven Customer Segmentation: Advancing Precision Marketing through Analytics and Machine Learning Techniques. *Journal of Artificial Intelligence Machine Learning and Data Science*. 2021. Vol. 1. 1-7. DOI: 10.51219/JAIMLD/shafeeq-ur-rahaman/309.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2025 р.

ЗАПОБІГАННЯ РИЗИКУ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

УДК 658.15:005.342

Ачкасова С. А.

Канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної торгівлі,
митної справи та фінансових технологій ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовченко А. О.

Здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У роботі обґрунтовано підходи до запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах економічної невизначеності, що передбачає інтеграцію організаційно-інформаційних та методично-процесних аспектів управління цим ризиком, застосування кваліметричного підходу для оцінки якості внутрішніх систем контролю та самоаналізу.

Ключові слова: ризик неплатоспроможності, внутрішній контроль, прийняття рішень.

Annotation. The study substantiates approaches to preventing the risk of enterprise insolvency under conditions of economic uncertainty, which involves integrating organizational-information and methodological-process aspects of risk management, as well as applying a qualimetric approach to assess the quality of internal control systems and self-analysis.

Keywords: insolvency risk, internal control, decision-making.

У сучасних умовах високої економічної волатильності та невизначеності запобігання ризику неплатоспроможності підприємств набуває особливої актуальності, оскільки від ефективності фінансових рішень залежить фінансова безпека підприємств, їхня здатність адаптуватися до ринкових коливань та забезпечувати

довгостроковий розвиток. Саме тому управління ризиком неплатоспроможності підприємств стає критично важливим у періоди економічних трансформацій і глобальної нестабільності, оскільки надає змогу своєчасно виявляти негативні фактори, що загрожують фінансовій стабільності, оцінювати потенційні втрати, визначати ймовірність ризику настання банкрутства.

У сфері наукових інтересів значну увагу серед дослідників зосереджено на визначенні методів та інструментів ранньої діагностики ризиків.

Авторами Чжу Д., Лі З., Мішра А. Р. [6] здійснено оцінку критичних факторів успіху динамічного управління ризиками підприємства у виробничих малих і середніх підприємств із використанням інтегрованої нечіткої моделі прийняття рішень. Сучасні моделі, такі як *q-rung orthopair fuzzy set (q-ROFS)* та інтегровані нечіткі рішення, дозволяють враховувати суб'єктивні переваги експертів і визначати вагомість критичних факторів успіху для динамічного управління ризиками в малих і середніх підприємствах [6].

Автори Катіб І., Альбассам Е., Шараф С.А., Рагаб М. [4] застосовують моделі на основі штучного інтелекту, зокрема глибокого навчання та оптимізаційних алгоритмів, які демонструють високу точність у класифікації фінансових ризиків і виявленні потенційних загроз неплатоспроможності [4].

Авторами Баліна Р., Ідась-Баліна М., Ахсані Н. [2] розроблено модель прогнозування, яка може бути ефективно використана на практиці для аналізу та сигналізації ризику неплатоспроможності та банкрутства [2].

У статті авторів А Рос, А. Руїс, К. Русіньюль та А. Валеріано [5] проаналізовано ефективність аудиторів у виявленні ризику неплатоспроможності підприємств, зокрема в контексті застосування принципу «безперервності діяльності» у фінансових звітах. Порівняно точність прогнозування ризику неплатоспроможності за допомогою традиційних аудиторських процедур і моделі оцінки, яка використовує дискримінантний аналіз для прогнозування фінансової нестабільності [5].

У статті [3] отримані результати підкреслюють важливість різноманітності, інклюзивності та ефективних механізмів корпоративного управління для довгострокової фінансової стійкості та управління ризиком неплатоспроможності [3]. Отже, питання розвитку та інтеграції кількісних і якісних характеристик запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах економічної невизначеності потребує дослідження.

Метою роботи є обґрунтування підходів до запобігання ризику неплатоспроможності підприємств в умовах невизначеності.

В умовах економічної невизначеності ризик неплатоспроможності підприємств значно зростає через підвищену волатильність ринків, коливання фінансових потоків і непередбачувані зміни зовнішнього середовища, що зумовлює необхідність впровадження комплексних стратегій управління ризиками, антикризового менеджменту та систем ранньої діагностики фінансової нестабільності, які дозволяють своєчасно виявляти потенційні загрози платоспроможності, оцінювати їхній вплив на фінансовий стан підприємства та вживати превентивних заходів для підтримки ліквідності, оптимізації структури капіталу та забезпечення довгострокової фінансової стійкості.

Прогнозування неплатоспроможності є одним з найважливіших питань при оцінці кредитоспроможності, особливо в умовах нестабільності. Саме тому проблема прогнозування неплатоспроможності та банкрутства стала предметом численних досліджень, присвячених її причинам, наслідкам та прогнозуванню [2].

Наприклад, впровадження моделі і стандартів COSO ERM надає змогу забезпечувати не лише контроль за окремими ризиками, а й цілісне стратегічне управління ними, інтегруючи процес ідентифікації, оцінювання, моніторингу та реагування на ризики безпосередньо у стратегічне планування, операційну діяльність та систему корпоративного управління [1].

Саме тому потреба у кількісній оцінці якісних параметрів, які не завжди можна виміряти стандартними фінансовими показниками (наприклад, наявність системи раннього попередження, якість звітування, ефективність внутрішнього аудиту), зумовила необхідність розроблення підходу до оцінювання внутрішньої системи управління ризиком неплатоспроможності підприємства, що поєднує кількісні та якісні індикатори. Це дає змогу керівництву своєчасно ідентифікувати загрози, прогнозувати потенційні втрати та впроваджувати превентивні заходи для мінімізації ризику. У зв'язку з цим застосування кваліметричного підходу дозволяє інтегрувати кількісні та якісні показники, оцінити багатоаспектні характеристики ризику та сприяти його запобіганню.

Отже, деталізовано організаційно-інформаційні та методично-процесні аспекти запобігання ризику неплатоспроможності підприємств, що підкреслюють значну міру важливості внутрішніх процесів, прозорістю інформаційних потоків та здатністю підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Організаційно-інформаційний аспект запобігання ризику неплатоспроможності містить такі параметри:

- оцінка організації політики управління ризиком неплатоспроможності (наявність внутрішніх положень, система фінансового контролю, внутрішній моніторинг ліквідності, інформаційна прозорість);
- оцінка порядку та процедур управління ризиком неплатоспроможності (прогнозування грошових потоків, система раннього попередження, обмін інформацією між підрозділами);
- оцінка організації звітування щодо ризику неплатоспроможності (регулярність та повнота звітності, відповідність нормативам регуляторних органів).

Методично-процесний аспект запобігання ризику неплатоспроможності охоплює:

- оцінку методично-процесних аспектів політики управління ризиком неплатоспроможності (наявність внутрішніх методик, регулярність оцінювання, система внутрішнього комплаєнс-контролю, використання стрес-тестів);
- оцінку методично-процесних аспектів планування та адаптації антикризових заходів (плани антикризового управління, ефективність реструктуризації боргів, якість прогнозування сценаріїв розвитку неплатоспроможності).

Таким чином, спроможність і результативність управління ризиком неплатоспроможності підприємств безпосередньо залежить від якості внутрішньої системи управління цим ризиком, що виступає основою для внутрішнього контролю та самоаналізу. Використання кваліметричного підходу забезпечує багатокритеріальність, інтеграцію кількісних і якісних характеристик і сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці стратегії превентивного реагування на загрози неплатоспроможності, а також у впровадженні цифрових технологій для автоматизації оцінки ризиків, підвищення точності аналітики та оперативного прийняття управлінських рішень.

Література: 1. Приказюк Н. В. Модель управління ризиками COSO: еволюція та трансформація. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22/2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-63>. 2. Balina R., Idasz-Balina M., Achsani N. Predicting insolvency of the construction companies in the creditworthiness assessment process-empirical evidence from Poland. *Journal of Risk and Financial Management*. 2021. No. 14 (10). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm14100453>. 3. Hettiarachchi N., Sameera T. The Role of Corporate Governance in Managing Insolvency Risk in the Post-Pandemic Era: An Empirical Study of Licensed Finance Companies in Sri Lanka. *South Asian Journal of Business Insights*. 2024. No. 4 (2). P. 25–44. DOI: <https://doi.org/10.4038/sajbi.v4i2.68>. 4. Katib I., Albassam E., Sharaf S. A., Ragab M. Harnessing probabilistic neural network with triple tree seed algorithm-based smart enterprise quantitative risk management framework. *Scientific Reports*. 2024. No. 14. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-024-73876-w>. 5. Ros A., Ruiz A., Rusiñol C., Valeriano A. The risk of insolvency and the audit report. *European Accounting and Management Review*. 2019. Vol. 6 (1). P. 40–52. DOI: <https://doi.org/10.26595/eamr.2014.6.1.2>. 6. Zhu D., Li Z., Mishra A. R. Evaluation of the critical success factors of dynamic enterprise risk management in manufacturing SMEs using an integrated fuzzy decision-making model. *Technological Forecasting and Social Change*. 2023. Vol. 186. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122137>.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2025 р.

